

Om Nordiska ministerrådet – och vad det betyder för dig

SVÅRA ORD I TEXTEN

MINISTER: Den person i ett lands regering, som har ansvaret för ett visst område. En miljöminister har till exempel ansvaret för det som handlar om miljö, förorening och natur.

DEMOKRATI: När hela folket i ett land bestämmer vem som ska leda landet. Det betyder att alla över 18 år kan rösta när det är val, och att alla har lov att säga sin åsikt.

POLITIKER: Människor som har valts till att fatta beslut. Det kan vara i kommunfullmäktige i en stad, i regionfullmäktige eller i landets parlament. I Sverige och Finland kallas parlamentet riksdagen.

ORGANISATION: När många människor går samman för att göra något gemensamt, eller för att de är eniga om att ett område är viktigt, kallas det ofta en organisation. Det finns många olika organisationer. Röda Korset, Cancerfonden och Svenska Fotbollförbundet är några av de organisationer som finns i Sverige.

FORSKNING: När experter undersöker något mycket grundligt för att få veta nya saker, kallas det forskning.

KUNSKAP: Det vi vet om olika områden av vårt liv och världen. När vi upptäcker något nytt, till exempel genom forskning, säger man att vi får ny kunskap.

GENERALSEKRETERARE: Den högsta chefen för en organisation kallas ibland generalsekreterare.

REGERING: Den högsta ledningen i ett land. Det är statsministern som är chef för regeringen.

POLITIK: De planer eller mål som politikerna gör för hur ett land ska vara att leva i, eller hur det ska ändra sig.

FN: Står för Förenta nationerna. FN är en sammanslutning av alla världens länder. Här möts de och diskuterar de problem som finns i världen och hur de kan lösas.

EU: Står för Europeiska unionen. EU är ett samarbete mellan 27 länder i Europa, där de beslutar om gemensamma regler och mål för ämnen som hälsa, klimat och mycket mer. Sverige, Danmark och Finland är med i EU.

PARLAMENT: Parlamentet är en samling politiker som fattar beslut om landets lagar. Parlamentet i ett land väljs av invånarna i val. I Sverige och Finland kallas parlamentet riksdagen.

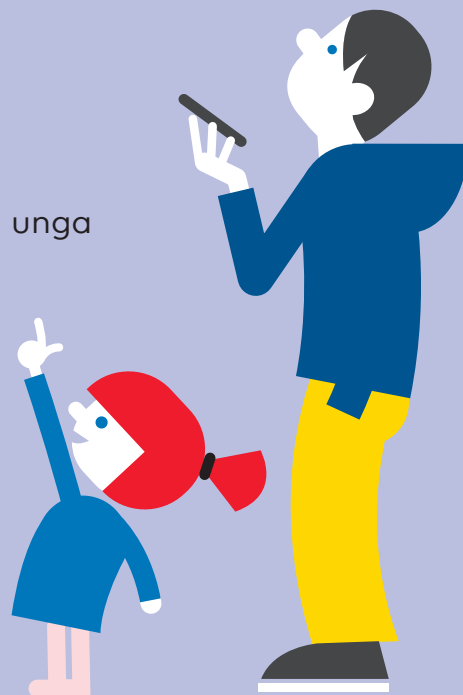

HEJ PÅ DIG!

Vi är glada över att du har öppnat den här broschyren som kan berätta dig allt som är värt att veta om Nordens starkaste samarbete: Nordiska ministerrådet. Kanske du tror att Nordiska ministerrådet bara är för vuxna, men Nordiska ministerrådet är faktiskt viktigt för just dig – och alla andra barn och unga i Norden. Nordiska ministerrådet är först och främst ett samarbete mellan de nordiska länderna. Du kan läsa mer om oss precis här!

INNEHÅLL

- 5** Vad är Nordiska ministerrådet?
- 7** Varför samarbetar vi just i Norden?
- 9** Vad gör Nordiska ministerrådet?
- 11** Hur arbetar Nordiska ministerrådet?
- 13** Vad får vi ut av att samarbeta?
- 15** Nordiska ministerrådet arbetar för barn och unga
- 16** Här möter du själv Nordiska ministerrådet
- 18** Här kan du läsa om något av det som Nordiska ministerrådet arbetar med

FAKTA OM NORDEN

De flesta av de nordiska länderna är rätt små, men tillsammans är hela Norden ett enormt område. Hela Nordens storlek är 3,5 miljoner kvadratkilometer, och det motsvarar 528 miljoner fotbollsplaner. Grönland står för långt över hälften – 60 procent – av Nordens totala yta.

Det hopräknade antalet invånare i de nordiska länderna är mer än 27 miljoner.

I Norden talas fler än sju olika språk. Det är danska, svenska, norska, isländska, finska, grönländska, färöiska och flera olika samiska språk. De samiska språken talas av samerna, ett folk som lever i de nordliga delarna av Norge, Sverige, Finland och Ryssland.

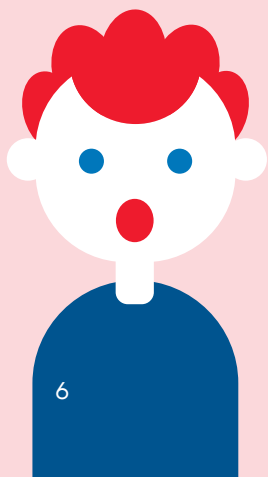
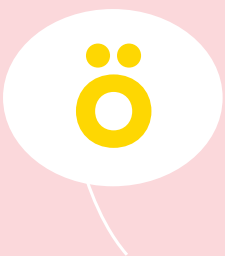
Vad är 1971 Nordiska ministerrådet?

Nordiska ministerrådet har funnits sedan 1971, och rådet hjälper de nordiska länderna i att samarbeta. De nordiska länderna är Island, Norge, Danmark, Sverige och Finland, men områdena Grönland, Färöarna och Åland är också med i Nordiska ministerrådet.

Men Nordiska ministerrådet är inte bara ett enda råd. Totalt finns det 12 ministerråd som arbetar med olika ämnen. I råden träffas **ministrarna** från de nordiska länderna och diskuterar sina egna områden. Till exempel träffas alla klimat- och miljöministrar och diskuterar klimat och miljö. Det samma gäller för undervisning, hälsa och mycket annat.

De fem nordiska länderna turas om att leda arbetet i Nordiska ministerrådet ett år i taget. På det sättet turas länderna om att bestämma vad Nordiska ministerrådet speciellt ska arbeta med.

VISSTE DU...

De nordiska språken skrivs med det latinska alfabetet. Danska och norska har bokstäverna æ och ø som motsvarar de svenska ä och ö, medan isländska har æ och ö.

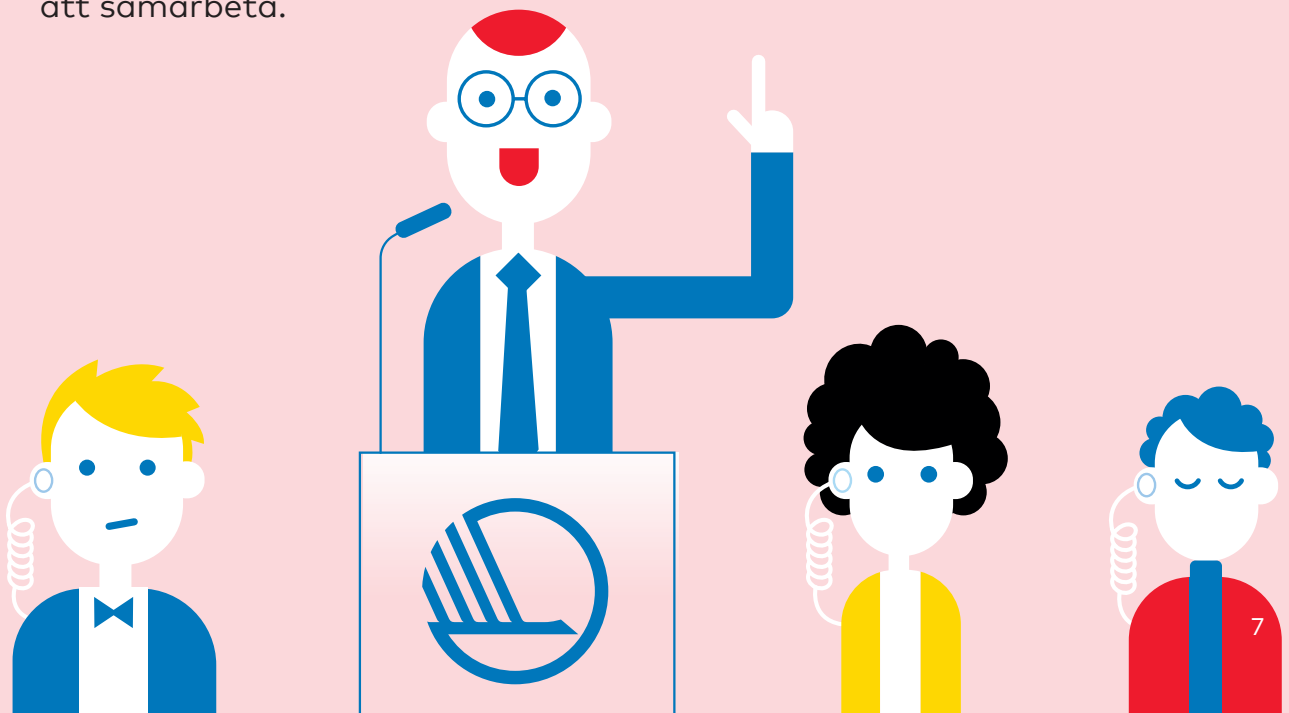

Varför samarbetar vi just i Norden?

De nordiska länderna har många saker gemensamt. Vi har hört tätt ihop genom historien. Flera av länderna har språk som liknar varandra. Det gäller speciellt danska, svenska och norska. Vår vardag i de nordiska länderna är också väldigt lika. Vi har organiserat våra skolor och vår arbetsdag på nästan likadana sätt.

Vi har även en gemensam syn på **demokrati** och på hur de som bestämmer ska uppföra sig mot folk som bor i landet. I alla de nordiska länderna finns det väldigt många föreningar och **organisationer**, där alla människor kan vara medlemmar. På det sättet kan de vara med om att påverka besluten som **politikerna** fattar. Nordiska ministerrådet har mycket samarbete med den typen av föreningar och organisationer.

Och för att länderna har alla de här sakerna gemensamt, blir det lättare att samarbeta.

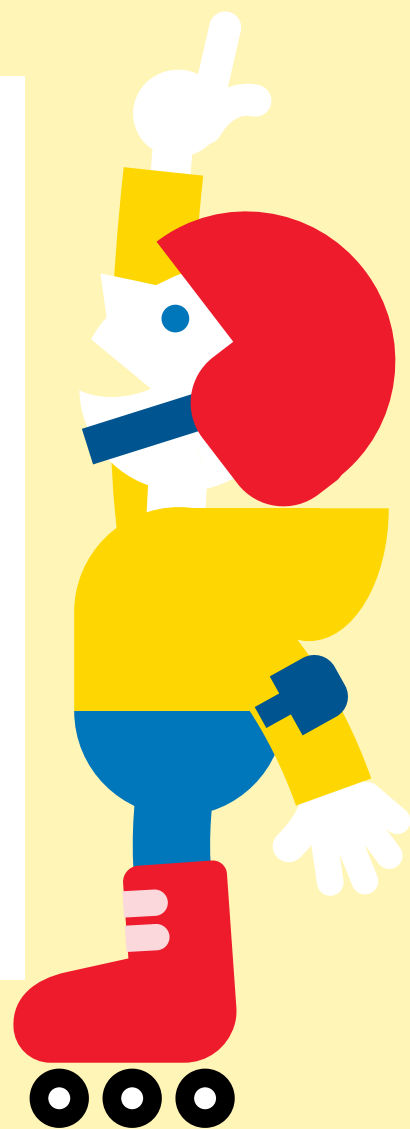
DETTA ARBETAR NORDISKA MINISTERRÅDET FÖR

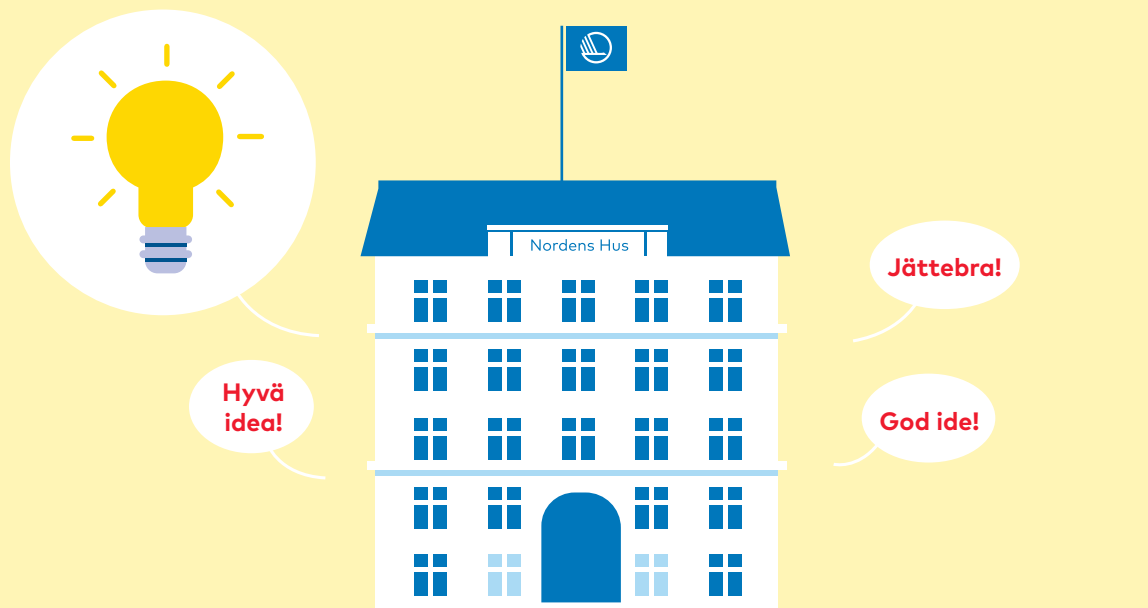
Det ska också i fortsättningen gå att resa fritt mellan alla länder i Norden.

Norden ska vara hållbart. Det vill säga att vårt sätt att leva i de nordiska länderna inte ska slita ut jorden eller människorna på jorden.

Jämställdhet mellan könen är mycket viktigt i de nordiska länderna. Jämställdhet betyder att män och kvinnor har samma möjligheter och att det inte görs skillnad på grund av kön.

Politikerna ska lyssna till barn och unga. Barn och unga ska ha möjlighet att påverka sin egen värld och framtid.

Vad gör Nordiska ministerrådet?

Ministrarna samarbetar om att fundera ut vad ministerrådet ska arbeta med. När de träffas, diskuterar och beslutar de vilket arbete som ska utföras i Nordiska ministerrådet inom just deras område. När de fattar beslut, ska de vara eniga. De funderar också ut vad pengar ska användas till.

Dessutom har Nordiska ministerråd det som heter ett sekretariat, som är ett slags kontor. Här arbetar folk från hela Norden, och det talas både svenska, norska och danska. Här utförs det arbete som ministrarna beslutar om. På sekretariatet finns det en **generalsekreterare**, som bestämmer över arbetet som görs varje dag vid Nordiska ministerrådet. Men det är ministrarna, och därför alla **regeringarna** i de nordiska länderna, som bestämmer vad arbetet ska gå ut på.

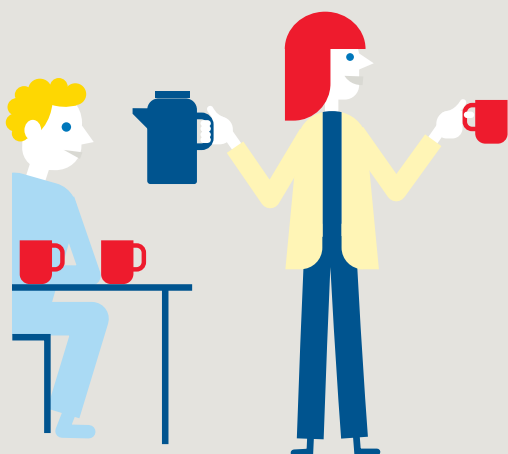

Hur arbetar Nordiska ministerrådet?

Arbetet vid Nordiska ministerrådet går i synnerhet ut på att få människor från de olika nordiska länderna att mötas. Därför hjälper Nordiska ministerrådet olika människor från de nordiska länderna med att samarbeta. Det kan till exempel vara organisationer som arbetar med barn och ungas rättigheter, som får pengar till att hålla ett möte med deltagare från hela Norden. Nordiska ministerrådet ger också pengar till folk som arbetar med att göra film, böcker eller broschyrer om ett ämne.

De som arbetar vid Nordiska ministerrådets sekretariat samlar **forskning** och **kunskap** inom de olika områdena. Så kan politikerna i de olika ländernas regeringar och **parlament** använda de kunskaperna i sin **politik**. Till exempel har Nordiska ministerrådet bestämt rekommendationerna för hälsosam mat som i dag används i alla Nordens länder, bland annat i skolorna.

Och så arrangerar Nordiska ministerrådet också själv stora möten. Till exempel möten där barn kan få möjlighet att tala om för politikerna vad de anser om olika saker.

Vad får vi ut av att samarbeta?

I Norden får vi extra mycket ut av att dela kunskaper med varandra, för att de nordiska länderna liknar varandra så mycket. Om något till exempel fungerar riktigt bra i Sverige, är chanserna stora att det också kan fungera väldigt bra i de andra nordiska länderna.

Samarbetet betyder även att vi blir starkare. De nordiska länderna är alla små länder. Därför är det viktigt att hålla ihop om vi vill att vår röst ska höras i världen. På det sättet kan vi få mer inflytande bland världens stora länder.

Till exempel samarbetar de nordiska länderna ofta i **FN**. Här blir vi starkare när vi står tillsammans, så att vi kan påverka andra länder. Det kan till exempel vara inom områden som barn och unga eller klimat och miljö.

De nordiska länderna som är med i **EU**, samarbetar också väldigt mycket där.

Nordiska ministerrådet arbetar för barn och unga

Ett av de viktigaste målen för Nordiska ministerrådet är att barn och unga i Norden ska ha det bra.

Därför arbetar vi för att det på ministerrådets alla områden grundligt tänks över hur det vi gör påverkar barn och unga. Och hur barn och unga kan få inflytande.

Vi samarbetar tätt med organisationer som talar för barn och unga i alla de nordiska länderna. Vi arbetar för att de unga här blir hörda och tas med, när ländernas politiker ska fatta beslut.

Vi vill att skolelever från de olika länderna kan mötas. Vi skapar gemensamma projekt för barn om de nordiska språken.

Vi stöttar projekt där barn och unga i hela Norden kan kämpa för det som de tycker är viktigt.

I Nordiska ministerrådet vill vi gärna få med barn och unga ännu mer. Du kan alltid vända dig till Nordiska ministerrådet, om du har en idé till ett projekt där barn och unga i Norden kan göra något tillsammans.

Skriv om din idé till
nmr@norden.org

Här möter du själv Nordiska ministerrådet

VID GRÄNSEN

Om du ska ut och resa i Norden, kan du tydligt se att Nordens länder arbetar tätt tillsammans i Nordiska ministerrådet. Norden är nämligen ett område. Om du bor i ett nordiskt land, kan du fritt resa över gränserna till de andra länderna utan att visa pass. Vid vissa speciella tidpunkter kan det ändå införas kontroll vid gränserna. Det skedde till exempel 2020, när det nya coronaviruset kom till Europa och många blev sjuka, också i de nordiska länderna. Men normalt kan man fritt köra över gränsen till de andra länderna utan att stanna. Det går också lätt att arbeta eller ta en utbildning i ett av de andra länderna.

I BOKHYLLAN

Nordiska ministerrådet ger pengar till att många barn- och ungdomsböcker som utkommer i de nordiska länderna översatts till de andra nordiska språken. Det gör vi för att stötta den nordiska gemenskapen genom böcker.

I BUTIKEN

Du träffar faktiskt Nordiska ministerrådet när du handlar. Nordiska ministerrådet står nämligen bakom Svanenmärket, som är ett av de allra första miljömärkena. Det är ett märke som varor kan få om de uppfyller vissa krav på hälsa och miljö.

HÄR KAN DU LÄSA OM NÅGOT AV DET SOM NORDISKA MINISTERRÅDET ARBETAR MED

LAG OCH RÄTT: Om det ska bli ännu lättare att samarbeta i Norden, är det viktigt att lagarna och reglerna i de olika länderna liknar varandra. Det är en del av att få Norden att hänga ännu bättre ihop.

ARBETSLIV: I de nordiska länderna ska det vara trevligt att gå på jobb. Man får inte bli sjuk eller utsliten av sitt arbete. Det ska också vara lätt att få arbetskraft till sitt företag, oberoende av varifrån i Norden de man vill anställa kommer. Därför samarbetar de nordiska länderna mycket kring reglerna på arbetsmarknaden.

MILJÖ OCH KLIMAT: Länderna i Norden vill alla tillsammans gärna gå i spetsen när det gäller miljö och klimat. Alla länder gör mycket för att bli mer klimativänliga och hållbara, men vi kan alltid bli ännu bättre. Här kan länderna i Norden tillsammans få mer inflytande på andra länder i världen, så att också de kan ta bättre hand om vår planet.

BARN OCH UNGA: Norden ska vara den bästa platsen i världen för barn och unga. Det betyder att Norden ska se till att barn och unga har det bra, och att de vet att de har rätt att bli hörda. De ska också ha möjlighet att få påverka beslut som handlar om dem.

KULTUR: Konst och kultur är en viktig del av gemenskapen mellan de nordiska länderna. Den konst och kultur som skapas i Norden visar nämligen de värden som vi har gemensamt, alltså det som vi alla tycker är viktigt i livet och världen.

UTBILDNING OCH FORSKNING: Nordiska ministerrådet arbetar också för att det ska finnas en bra gemenskap kring utbildning och forskning i Norden. Den ska vara till nytta för både barn, unga och vuxna.

JÄMSTÄLLDHET: I Norden ska det finnas lika bra möjligheter för alla, oavsett vilket kön man har. Jämställdhet betyder att män och kvinnor har samma möjligheter och att det inte görs skillnad på grund av kön. Länderna i Norden har arbetat tillsammans för jämställdhet i över 40 år.

SPRÅK: Det är viktigt att vi i Norden fortsätter att försöka förstå varandra och de språk vi har gemensamt. Det gäller i synnerhet danska, norska och svenska. Det gör det också lättare att resa, utbilda sig och arbeta i de olika länderna, om vi känner varandras språk.

Om Nordiska ministerrådet - och vad det betyder för dig

Nord 2021:016

ISBN 978-92-893-6955-8 TRYCK

ISBN 978-92-893-6956-5 PDF

ISBN 978-92-893-6957-2 ONLINE

<http://doi.org/10.6027/nord2020-016>

© Nordiska ministerrådet 2021

Författare: Turi Kjestine Meyhoff

Referensgrupp: Amalie, 11 år - Alfred, 11 år

Minna, 10 år - Emma, 10 år - Billie, 11 år

Illustrationer: Knud Andersen, andbie.dk

Layout: Louise Jeppesen

Tryck: Rosendahls

Printed in Denmark

DET NORDISKA SAMARBETET

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

www.norden.org

Läs flera nordiska publikationer: www.norden.org/sv/publikationer

Nordiska ministerrådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 Köpenhamn
www.norden.org

Nordiska ministerrådet är världens äldsta regionala gemenskap.
Här samarbetar de nordiska länderna om allt från klimat och
miljö till utbildning, arbetsplatser och barn och unga.

I Norden finns det tre självstyrande områden, fem länder och
27 miljoner människor. När vi samarbetar i Norden står vi starkare
och kan göra skillnad för hela vår jord.

I denna broschyr kan du läsa om Nordiska ministerrådet.

